

Redacția și Administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens

Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL” Lugoj.

Manuscrite nu se înapoiază

Scrisori nefrancate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:

MARȚI, JOI și SÂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Procesele noastre.

Apărarea.

Discursul dlui **Coriolan Brediceanu** apărător al acuzatului Mihail Gașpar.

On. curte cu jurați!

În fine ajuns-au în fața juraților timișoreni acești sămănători de vrajbă și intriganti urâți, ca să-și iee pe-deapsa vrednică. Nu se poate și nu este iertat să suferim mai departe munca subversivă a acestei agitațiuni desfrânate și contrare statului și națiunii. Trebuie loviți fără milă, cu deplina rigoare a legii!

(„Temesvári Hirlap”, Nr.-ul din 16 April n.)

Cu aceste cuvinte ne-au primit colegii dela presa din loc, uitându-și în fața acestei pertractări de sine și de interesele presei ce reprezintă. Căci chiar dacă am fi greșit, datorința presei ar fi în primul rând să apere libertatea sa și nu să asmuțe contra noastră toate instinctele stăpânite de curentul dominant intolerant și ostil, cu scopul vedit de a prepara pe dnii jurați contra noastră, ba chiar de a-i presiona spre a pronunța un verdict de vinovat.

După salutul acesta din partea presei din Timișoara vine acum dl procuror! Dar nu cu argumente și cu dovezi pentru a demonstra culpabilitatea noastră, ci cu buzduganul necioplit al invectivei și insinuărilor celor mai ofenzatoare! În chipul acesta caută a îndemna cu orice preț pe dnii jurați, ca fără genă să declare pe acuzații de astăzi ca vinovați.

Rechizitorul d-lui procuror nu face onoare justiției ungare, căci acest rechizitor nu este altceva, decât mușamaua sub care voește să ascundă lipsa de fond a acuzei. N'a putut aduce nici o dovadă contra acuzaților și este știut, că numai cine nu are argumente își ia refugiul la injurături!

Dacă tragem o paralelă între articolii incriminați și rechizitorul dlui procuror, apoi vedem, că pe când articolii nu conțin nimic punibil — precum nici dl procuror nu ne-a putut indica în mod obiectiv aceasta! — până atunci rechizitorul dlui procuror este saturat de cea mai insolentă agitațiune contra poporului român! Și o face aceasta dl procuror știindu-se pe deplin la adăpostul oricărei retorsiuni.

Eu nu voiu bate calea apucată de dl procuror, căci această cale este străină de modul nostru de gândire și simțire, este străină de atitudinea noastră politică. Convingerile noastre se bazează pe principii eterne și pe fapte neîndoelnice și prin urmare nu suntem avizați a ne lua refugiul nici la modul de tractare al d-lui procuror și nici la injurături! Nu! Ci punct de punct voiu căuta în mod de tot calm și liniștit să dovedesc deplina netemeinicie a întregii acuze în toate detaliile sale.

Dl procuror pare a fi în cele politice neorientat, în cele istorice de tot debil, iar în cele criminalistice lipsit de orice temei. D-Sa nu este în curat nici chiar cu elementele constitutive ale delictului, definit în al. 2 a §. 172 al cod. pen. ca „agitare contra

naționalității», căci nici aceea nu știe, care este obiectul acestei crime!

După actul de acuză și în deosebi pe baza §-lui citat din cod. pen. s'ar părea, că aici e vorba de agitarea naționalității române contra celei maghiare. În rechizitorul seu însă susține dl procuror, că în articolii incriminați s'a agitat în contra: statului maghiar, națiunii politice (§ 1. XLIV. 1868), societății maghiare, culturi maghiare, ministrului Berzeviczy, proiectului de lege al revizuirii învățământului popular, limbei maghiare și baronului Desideriu Bánffy.

Iată în câte variațiuni schimbă dl procuror obiectul delictului și nici una din aceste multe variațiuni nu este cuprinsă în §-ul, pe baza căruia ne trage în judecată, căci nu națiunea politică, decretată prin lege, și nici atribuțiunile ei constituie obiectul delictului definit în §. 172, ci naționalitatea maghiară! Csemeghy, creatorul codului penal, spune doar lămurit în motivarea legii, când s'a desbătut codul penal în cameră, tocmai la acest §:

„Naționalitatea de care e vorba în al. 2 a §. 172 nu se referă la națiunea ungară (= magyar nemzet) în accepția de drept public, căci dacă ar fi vorba de națiunea ungară în accepția de stat, aceasta — bine înțeles — cade sub alt punct de vedere și nu e obiectul acestui §., căci prin dispozițiunile acestui §. se intenționează scutirea tuturor naționalităților și nu numai scutirea naționalității maghiare, ci a tuturor naționalităților din țeară față de ațitarea uneia contra celeilalte.»

Dispoziția legii este atât de clară și intențiunea ei atât de lămurit motivată, încât numai patima oarbă poate da altă interpretare!

Dl procuror nu-i vine la socoteală ideea de naționalitate ca motor de viață al fiecărui popor conștient, ci o monopolizează în sarcina celorlalte popoare din țeară — prin urmare și în sarcina Românilor — numai pe seama poporului maghiar, tu-pilându-se după conceptul «națiunii politice», ca astfel să declare numai ideea maghiară de naționalitate ca îndreptățită în această țeară. Excluzivismul acesta îl consideră dl procuror ca dogmă de stat în patria noastră! Dar n'are dreptate!

Țină poporul maghiar la naționalitatea sa! Ne închinăm în fața acestei virtuți naționale și ne luăm și exemplu dela ea! Dar respecteze și dreptul nostru firesc la naționalitate, căci fără naționalitate nu este conștiință, nu-i virtute, nu-i nimic! Trebuie să fii mai înainte ceva, trebuie să ai naționalitate și numai după aceea poți să te dezvolti în bine, hărnicie, virtute! Ear fără limbă numai în teorie poate exista naționalitate! Cine ține mai mult la limbă decât chiar Maghiarii?! Oare de prezent nu este împiedecată întreaga funcționare a mașinării statului tocmai din cauza limbei?! Și nu leagă tocmai Maghiarii suveranitatea statului de afirmarea deplină a dreptului la limbă!

Ei bine, la Maghiari e aceasta virtute și patriotism, ear la noi să fie aceasta agitație punibilă și crimă...?! Se poate o mai mare batjocură la adresa dreptului și a dreptății?! Ascultați ce

zice marele Széchenyi despre respectarea naționalităților (T. II. 329):

„Naționalitatea e proprietatea țesută de natură în toate vinele și în toți nervii ființei omenești, pe care — fără nimicirea valorii proprii — tocmai așa nu o poți stărpî, precum e cu neputință a scoate din trupul omului inima și a cere apoi ea să trăească mai de parte!»

Aceasta e și dogma noastră! Lăsați-ne să ne iubim limba și naționalitatea! Nu vă atingeți de acest foc sacru, care arde în inimile noastre! Nu încercați a-l stinge, a-l omori! Căci omor comiteți. Mai crâncen, mai condamnat decât omorul trupului!

Ideea de naționalitate, conștiința națională e proprietatea fiecărui popor. Această idee a dat Ungariei viață nouă pe bazele moderne.

Ungaria veche a fost bazată pe ideea de cast. Și această idee este cel mai aprig dușman al ideii naționale. Constituția veche a Ungariei a fost din punctul de vedere al naționalității un organism indiferent. Cine a conceput și pătruns ideea de naționalitate în toate consecvențele ei, acela a trebuit să devină contrar declarat al constituțiunei vechi și al ordinii publice, bazate pe această constituțiune. Ideea națională nu a avut loc între cadrele străme ale vechiului drept public și constituția Ungariei a trebuit să se emancipeze de sub stăpânirea ideii de cast, ca să facă loc stăpânirii ideii naționale. Unitatea veche de drept public a trebuit să treacă în unitate după naționalitate.

Interesele de clasă au stabilit, pe timpul vechei constituțiuni, solidaritatea celor privilegiați. Nobilul ungar, slovac, sârb, român, asupra deopotrivă pe iobagi și pentru a resturnă această solidaritate a intereselor străme de cast s'a născut solidaritatea națională, care a grupat — fără privire la rang și clasă socială — popoarele după naționalitate, deșteptându-le și aprofundându-le conștiința națională.

Acesta e un proces firesc! Și puterea dătătoare de viață a ideii de naționalitate ne-a trezit și aprofundat și conștiința noastră națională. Voi însă numai pentru poporul maghiar voiți să monopolizați drepturile ce rezultă din domnia ideii naționale și să creați o nouă clasă de privilegiați! Clasa nemeșilor (nobililor) voiți să o înlocuiți cu poporul maghiar, ca singurul investit cu drepturi și influință în viața de stat!

Luai delă un popor limba și cultura, scoateți-l din viața publică a statului și va deveni incapabil de rezistență, spiritul îi va amorți, se va dedă a fi desconsiderat, va suferi asuprirea, umilirea, dar cu soartea sa nu se va împacă nici până la ultimul moment al existenței sale!

Ean aruncați o privire retrospectivă asupra trecutului acestei țeri și în deosebi asupra istoriei voastre!

În secolul al XVIII-lea sub Carol III ați pierdut organizația națională a armatei — pentru care vă luptați astăzi — și ați devenit străns legați de Austria prin Sancțiunea pragmatică, de nu vă puteți desbără nici astăzi de aceste legături! Și ce ați primit atunci

în schimb pentru aceste jertfe mari?! Nobilimea — națiunea politică de atunci, nu a cerut altceva decât: Eliberarea pe vecie de dare publică! Ear consecvența?! Ungaria a devenit provincie. În decurs de 25 ani nu s'a ținut decât de trei ori dietă. Comisarii nemți au deschis Locotenența. Ear când Iosif II a dat patenta de toleranță, protestanții — maghiari — au pus pe bisericile lor pajura cu 2 capete. Până la acest grad s'a tâmpit simțul prin ordinea publică bazată pe domnia claselor privilegiate, pe avere moștenită prin autoritate, putere care cădea dela tată la fiu fără nici o trudă, fără nici un merit!

Și prin abuz comis cu ideea de naționalitate tindeți să creați astăzi o asemenea clasă privilegiată!

Când Iosif II a voit să scoată limba latină, ca limbă moartă, din administrația țerii, nime nu s'a ridicat pentru afirmarea drepturilor firești ale limbei naționale! Un singur comitat al țerii s'a declarat pentru introducerea limbei maghiare în locul celei latine, celelalte comitate au declarat uniform, că limba maghiară nu este aptă pentru conducerea afacerilor publice.

Vedeți unde a dus inegalitatea de drept și rangearea cetățenilor după privilegiu! Iosif II a voit ca drepturile și datorințele cetățenilor să fie de o potrivă pentru toți și nobilimea a suferit totul, numai să nu peardă scutiirea pe vecie dela sarcinile publice! Cristof Niczky, judex Curiae pe atunci, a chemat la sine pe mai mulți nobili influenți și le-a ordonat să nu se opună nici unei dispoziții a Împăratului, căci el nu va trimite cătane contra lor, ci va declara pe iobagi proprietari de pământ și e sigur, că nobilimea nu va mai avea ce face.

Și pentru interese particulare privilegiații au îngropat națiunea. Nu privilegiu, nu prerogative deșteaptă și întăresc patriotismul, ci dreptul, dreptatea și egalitatea.

Ideia de naționalitate a fost pârghia, cu care s'a scos din țățani constituția de cast, ideea de naționalitate a propagat drepturile fiecărui cetățean și egalitatea înaintea legii. Nu abuzăți de acest principiu, căci orice abuz contra puterii acestui principiu se pedepsește și răsbună.

E o frază tocită, că dintre toate statele în Ungaria au naționalitățile cele mai multe drepturi. Priviți Belgia, Svițera, sau la Bucovina vecină, unde statul a înființat gimnaziu cu limbă de propunere românească, unde limba română e admisă în judicatură, ca limbă de pertractare, în care se redactează procesul verbal și sentența. A înființat în Ungaria statulo singură școală cu limba de propunere română? Ba.

Punctul de mâncare al dlui procuror e falz și ilegal, când crede, că statulare drept — pentru asigurarea viitorului patriei — să propage maghiarizarea. Statul abuzează de puterea sa, când încearcă aceasta, și păcătuiește contra dreptului natural și contra libertății garantate de repeșite ori naționalităților.

(Apărătorul aseamănă proiectul școlar al lui Berzeviczy cu asigurările

date de acei bărbați de stat ai patriei, cari au întemeiat constituțiunea țerii). Toți ne-au garantat totdeauna limba în școale, în biserică și în viața publică administrativă. Iată ce zice Kossuth:

«Noi n'am omorât pe nimenea, ca noi să trăim. Ori unde a fost în uz altă limbă: în biserică, în școală, în administrația comună, noi de nicăiri n'am strămtorât-o, ba chiar am oferit mână de ajutor, ca diferitele naționalități să-și poată desvoltă liber limba lor pe terenul moral, religios, social și științific. Tot ce am făcut a fost, că am eliminat din viața publică limba latină moartă și în locul ei am pus în Ungaria limba maghiară».

(Ludovic Kossuth: «Scrierile mele din emigrațiune». Vol. II, pag. 147, al. 4).

Și la alt loc:

«Ce privește limba, nici eu, aici națiunea maghiară n'am voit niciodată și nici nu vom să oprimăm limba concetățenilor noștri de altă limbă; noi numai atât am voit și vom, că precum una e țeara, una să fie limba ei diplomatică în dietă și în guvernamentul țerii, pentru că altcunum țeara nu poate exista. Pe lângă aceasta însă vom să concedem fiecărei limbe și populațiunii nu numai liberă folosință și desvoltare, ci să și promovăm această desvoltare în interesul civilizațiunii și pentru aceasta poți d-ta aduce la cunoștința orișicui, că nu numai *garantăm libera folosință a limbei poporului român atât în bisericile lor și școlile lor, cât și în viața comună*, ci — întrucât fondurile lor proprii existente n'ar dispune de cheltuelile pentru mai buna regulare și pentru înălțarea științifică a școlilor lor, asigur ajutorul statului în aceeași măsură, în care se va îngrijii statul de cheltuelile educațiunii cetățenilor de orice altă limbă și confesiune.

«Guvernul va grijă, ca legile și circularele guvernului să se publice și în limba poporului și bucurosi voi da mână de ajutor, ca cultivarea mai înaltă științifică a limbei valahe să fie promovată cu toate mijloacele practice. Ce privește religiunea lor, mărturisesc libertatea conștiinței ca drept divin și dau asigurarea, că rezolvarea liberă și proprie — dar sub supravegherea statului — a chestiunilor preotești și bisericesti ale bisericii greco-orientale o garantăm, precum am dovedit și prin faptă în timpurile cele mai apropiate realitatea acestei intențiuni a mele.

«Tot astfel mă voi îngrijă, ca concetățenii noștri de limbă română să aibă parte pe baza egalității de drept la oficiile civile și militare ale statului fără nici o părtinire, conform meritului și capacității. Cu un cuvânt: drept comun, libertate comună și folosirea comună a tuturor beneficiilor legale; nu numai folosirea liberă a limbei lor, ci și desvoltarea și cultivarea ei; respectarea religiunii lor și a organizațiunii lor bisericesti, scutirea și protejarea ei deopotrivă, — asta este, ce cu simțământul păcii și al conciliațiunii ofer poporului român».

(Jancsó Benedek: Istoria aspirațiunilor naționalității române și situația lor actuală. Vol. II, pag. 732. Epistola lui Kossuth către Dragoș).

Ce voește dl Berzeviczy? Scurt și bine! Noi să înființăm și susținem cu jertfe extraordinare școlile confesionale și comunale; ear d-sa să poruncească în aceste școale. Să ne impună limbă de propunere, plan de învățământ cu denaturarea scopului adevărat al învățământului popular! Să ne numească și să ne disciplineze învățătorii din aceste școale ale noastre întocmai așa par'că ar fi ale lui.

Dl procuror a încercat să ne comenteze proiectul de lege al lui Berzeviczy într'un spirit de tot strein de acel proiect, prezentându-ne proiectul ca elaborat din deosebită dragoste pentru cultura noastră.

Apoi, dl or jurați, tocmai în vederea acestui comentariu de tot unilateral am reclamat cetirea Reprezentațiunii episcopatului bisericii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania, prezentat dlui ministru de culte și instrucție publică

din incidentul proiectului de revizuire al învățământului popular.

Această Reprezentațiune conține votul autoritativ al celui mai competent factor al bisericii noastre și iată ce se zice în acest act monumental. (Apărătorul citează aici mai multe pasagi din această Reprezentațiune, publicată de noi în întregime în Nr.-ii 126—136 a. tr. Noi reproducem aici numai pasagiul final:)

«Nici odată poporul nostru și biserica noastră nu au păcătuit în contra patriei, fiii acestui popor și acești biserică cu credință își împlinesc datorințele patriotice, darea și-o plătesc, sângele și-l varsă, sunt iubitori de pace, și pentru toate acestea nu cer în schimb altceva, decât libertatea să-și crească copiii și să se poată rugă lui Dumnezeu în limba lor proprie. Nu luați dela noi aceste sfinte drepturi, căci din asta nu va răsară binecuvântare pentru patrie. Și, ca nici aserțiunea aceasta a noastră să nu fie lipsită de mărturia înțelepciunii, ne provocăm din nou la cuvintele baronului Iosif Eötvös. «Putem face, ca împedecând libera mișcare a naționalităților în comune și comitate, să amuțescă acelea voci, cari acum pe unii îi umplu de frică, — putem face, ca concentrând toată educațiunea în mâinile guvernului, aceea să o folosim ca mijloc pentru lățirea limbei noastre proprii, dar ca naționalitățile diferite ale țerii să-și peardă conștiința individualității lor, ca să nu se însuflească pentru naționalitatea lor, aceea pe această cale întocmai așa nu o vom putea ajunge, ca alții, cari cu aceleași mijloace același lucru l-au încercat față de naționalitatea maghiară și rezultatul, la care ne putem aștepta, va fi numai acela, că mișcarea aceasta, pe care am delaturat-o dela suprafața vieții publice, își va exerciă cu atât mai adânc influința sa, și acea aversiune, ce există acum în contra limbei maghiare, se va preface în aversiune contra unității patriei».

«Forța brutală e element destructiv; putere asimilatoare este numai libertatea, egalitatea și iubirea creștinească a deaproapelui. Statul e mare, statul e puternic, interesele lui sunt sfinte, el poate da și poate lua, dar și mai puternic este adevărul și spiritul timpurilor. Ori ce s'ar întâmplă, biserica noastră și poporul nostru cu credință își va împlini datorințele sale față de patrie, dar limba sa nu o va părăsi, căci scris este despre dânsul, că *mai mult își iubește limba, decât viața*».

Și mai susții după aceste dle procuror, că scopul proiectului de lege este a ne face nouă bine și nu a ne maghiariză cu forța? De ce s'ascunde dl procuror după subterfugii și nu spune rupt ales, că este aderent înocat al maghiarizării cu forța? Vezi d-ta, Bánffy a spus-o franc pe când era ministru president și a declarat-o și în programul noului seu partid! Iar astăzi e considerat ca patriot numai acela, care își schimbă numele și țintește la prefacerea artificială a tuturor cetățenilor acestei țeri în . . . Maghiari! Acest scop l-a urmărit și Berzeviczy cu proiectul seu de lege.

Se laudă dl procuror cu sprijinul ce-l capătă biserica noastră dela stat, adevărat bine înțeles tot din punga noastră, cari constituim aceste biserici.

Dar ce căpătăm noi este nimica toată față de ce capătă celelalte biserici, deși pe baza aceleiași legi se împarte ajutorul de stat între biserici! Te întreb însă dle procuror, căci vād că-ți place a face comparație de cifre: De câte ori mai mult capătă dela stat opera maghiară din Budapesta (Ilaritate!) și celelalte instituțiuni curat maghiare și cu scop vedit de maghiarizare?!

Dl procuror face comparație între noi și alte țeri, privitor la tratamentul de care au parte naționalitățile.

În România, zice dl procuror, că deși sunt 50,000 de Unguri, totuși nu au nici o școală susținută de stat. O fi, dar acei 50,000 de Unguri nu sunt cetățeni ai regatului român, ci numai oaspeți ai țerii, iar noi suntem aici

aproape trei milioane cetățeni de baștină ai Ungariei. Și asta, cred eu, tot e o deosebire, care nu se poate trece cu vederea când se fac asemenea comparații. Dar am văzut eu cu ochii mei pe acești Maghiari din România serbătorind în București serbările lor naționale, parcurgând stradele cu treicolorul roșu-alb-verde și cântând marsul lui Rákoczi. Nimenui nu i-a trecut prin minte să-i turbure ori oprească; cu atât mai puțin să-i pedepsească cum o pățim noi când scoatem treicolorul românesc!

Ce spune dl procuror despre Rusia și Posen este adevărat, dar despoierea de drept e pretutindeni crimă, ori unde se comite și cu asemenea cazuri mai puțin are cuvânt să se mândrească un procuror.

Mai invoacă dl procuror pentru sprijinirea aserțiunilor sale faptul, că avem aproape 100 de bance românești. Apoi aceste dela stat sau dela poporul maghiar le avem? Și apoi rostul acestor bance e foarte problematic în o țeară așa săracă, unde proprietatea fonciară trece sistematic din mâna poporului băștinăș în mâni streine, iar poporul — proprietarul de odinioară — trebuie să iee lumea în cap.

(Din cauze tehnice trebuie să întrerupem aici publicarea. Sfârșitul îl vom aduce în nr-ul viitor).

Maghiarizarea. Sunt foarte indignați șovinistii, că maghiarizarea «naționalităților» nu progresează, ci din contră dă îndărăt, și în continuu iscodesc planuri noi pentru realizarea visului lor de aur. Ziarul budapestan «Hazánk» scrie în nr.-ul seu de Joi un articol secundar, în care propune următoarele: «În prima linie trebuie să ne nizuim a creea un corp învățătoresc excelent ales, gata de muncă însuflețită, și în fruntea lor să punem inspectorii de școale cu suflet înocat de patriotism nobil, cari nu numai urmăresc cu atenție încordată de satisfac învățătorii pe toată linia interesele maghiarimei, ci iau și înșiși parte activă în misiunea importantă». Ear la sfârșit: «Să punem în fiecare școală învățători maghiari probați, sau cel puțin învățători cu sentimente maghiare, ear pe străini să-i ținem stabil înaintea ochilor; să ne îngrijim de corp preoțesc patriotic. Să organizăm astfel administrația, ca funcționarii comitatelor să valideze energie și adânc spiritul statului maghiar».

Omagiu lui Musicescu.

— Desvâlirea bustului regretatului compozitor Gavriil Musicescu la Iași în 20 Martie (2 April n.) 1905. —

— Raport special pentru «Drapelul». —

De Ioan Vidu.

(5)

II.

Și până când virgina noastră țărancă se fură și se duce la rampa din Berlin etc., până atunci acei pioneri, cari se silesc să o păstreze pentru poporul românesc, sunt nebagăți în samă pentru truda lor, sunt chiar huiduiți în loc să li-se dea mână de ajutor la salvarea virginei. Întru cât Musicescu a fost sprijinit și remunerat cu recunoștință după merit pentru grija ce a păstrat față de muzica noastră națională, nu mă exprim de astădată; atrag însă atențiunea cetitorului la cuvintele dlui director Mezzetti, publicate în nr.-ul 38 al acestei foi și rostite la inaugurarea bustului Musicescu. Acolo cere dl Mezzetti «luptă de exterminare» «buruenilor otrăvitoare».

Să vorbim însă ceva de București. Nu de mult, aici s'a format o societate corală «Carmen» sub conducerea dlui D. G. Kiriac, profesor de conservator. Scopul acestei societăți eră și este, ca în primul loc să cultive muzica națională. Prin dibacea conducere a dlui Kiriac societatea ajunsese la un bun renume și cântările naționale începură a se populariza în București. Mulți însă poate geloși de succesele lui Kiriac, ori poate chiar din principiu, căutară a află nod în papură,

și a învinul mai cu una mai cu alta atât pe dirigent, cât și pe membrii societății. Cu trecerea prin București mi-s'a comunicat câteva învinuiri de acestea, din cari oamenii făceau grozav de mari capitale, și fiecare termină în concluzia, că «jos cu el!». Nimenea însă dintre părăsi nu vrea să aibă puțină indulgență față de o societate tină, unde sunt adunate diferite elemente, de multe ori și distructive, și de cari acea societate numai cu încetul se poate desbăera. Nimenea nu vrea să știe, că «Scopul sânteste mijloacele». Nimenea nu caută la principiul bun, ci la cel al distrugerii.

În călcăiul societății «Carmen» acum s'a format o altă societate, care a rupt o parte a membrilor din «Carmen», ducându-i la sine. Avem acum două și nici una cum se cade. Apoi bine, dacă avem ceva bun, acel bun de ce nu nizuim a-l susține? Și dacă în acel bun se află și părți umbroase, de ce nu nizuim cu bunăvoința, ca acele umbre să le delăturăm? Aceasta ar fi calea corectă și deamnă de o inimă curată de artist și de public iubitor de artă. A distruge orișicine poate; nu însă a creea! Raza muzicii naționale, ce veni de cătră Iași și început a licări și printre zidurile Bucureștilor, e pe cale să se stingă spre jalea întregului popor românesc; căci acest popor românesc se obicinuisese a-și aținti ochii spre București, de unde dator eră ca să aștepte inspirație și mândrie națională, și nu exemple de distrugere a tot ce este românesc. Zisei grea vorbă, dar răspund: De zeci de ani percurg cu atenție mersul muzicii și soarta celor ce o reprezintă în România. Zidurile Ateneului resunat-au des de *concertele simfonice*, și laudați și preamăriți au fost cei ce le-au arangeat. Nu s'a dat însă nici un acord național sub bolta mareață zidită pe banii poporului românesc.

Talentele noastre românești n'au avut loc în țara lor; au trebuit să emigreze în străinătate, pentru ca străinătatea să le recunoască și remunereze capacitatea. Nu înșir nume, căci le cunoaștem cu toții. S'au menajat indivizi obscuri, pentru ca din aceștia să ne formăm garda, gata totdeauna să apere interesele noastre particulare. Români, cari au avut inimă românească și au luptat pentru viața muzicii românești, au fost palmuiți pe coridoarele conservatorului, și la insistență superioară dați afară... Și oare să mai înșir măgelele durerilor noastre?

(Va urmă.)

Dela oraș.

Adunarea generală extraordinară a Reprezentațiunii orașului Lugoj, ținută la 19 April.

Primarul deschide adunarea în prezența unui mic număr de reprezentanți. Momentele principale sunt următoarele:

1) S'a primit propunerea magistratului sprijinită și de comisiunea financiară, privitoare la convertirea datorțiilor orașului, ca comisiunea financiară să ceară oferte nu numai dela instituttele de credit din capitală, ci și dela alte institute, dar și până la realizarea și finalizarea convertirii să fie autorizat primarul a lua pe cont curent un împrumut de 26,000 coroane dela vre-un institut din loc pentru acoperirea celor mai urgente recerinte.

2) În considerarea scumpetei ce dominează, s'a votat un ajutor extraordinar pe anul curent, în sumă de 960 coroane, ce se va împărți între 8 diurniști aplicați la magistrat.

3) S'a decis asigurarea poliștilor orașenești contra nenocirii. Taxa anuală de asigurare pentru 32 poliști face laolaltă 118 coroane 36 bani, pe care o va suportă orașul.

4) S'a votat o remunerație în sumă de 50 coroane poliștilui Ioan Bartók pentru lucrările de dezinfecare săvârșite din incidentul epidemiei de scarlatină.

5) S'au dat 2 licenții de zidire împreunate cu regularea unei părți a stradei «Hunyady» și a colțului stradei «Bocșa» (edificiul vechiu al oficiului de dare reg.)

6. Locuitorul din loc A. Ehmänn roagă, ca să i-se șteargă taxele de

Informațiuni.

Academia română în ședința sa de Mercuri 6/19 April a decernat marele premiu Năsturel-Herescu de 12.000 lei, dlui Dr. Ion Sirbu din Bănat, pentru lucrarea sa: «Istoria lui Mihai Viteazul. I. Resmărițele și politica lui din afară. București 1904». Raportorul special a fost dl Gr. G. Tocilescu.

Regele la Budapesta. Pe la sfârșitul lui April Majestatea Sa iarăși va veni pe mai mult timp la Budapesta.

† Ioachim Frențu, asesor consist. și paroh gr. cat. în Zăbrău, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Mercuri în 19 April 1905 după un morb greu și îndelungat în anul al 69-lea al etății și al 42-lea al profeției, fiind împărțit cu sfințele Taine. Rămășițele pământești ale scumpului defunct au fost așezate spre vecinica odihnă Vineri în 21 April la orele 3 d. m. în cimiteriul gr. cat. din Zăbrău. În veci pomenirea lui.

Nouă alegere la Arpaș. Nimicind Curia mandat de deputat al dlui Dr. Nicolae Șerban, va avea loc în cercul Arpașului alegere nouă. Ziua alegerii e 8 Mai n. Candidat naționalist român e tot dl Dr. Octavian Vasu.

Emigrările cresc enorm. Emigrările la America cresc tot mai mult. În o singură săptămână, 19—25 Martie, au sosit la New-York 36.000 emigranți europeni. Până acum nici odată n'au emigrat atâția într-o săptămână. Dintre emigranți a treia parte a rămas în New-York. E interesant, că mulți emigranți, cari au fost trimiși dela New-York acasă, s'au pus pe altă noie și au mers la Mexico, unde nu tractează autoritățile așa de strict cu ei, și astfel au reușit să pună totuși piciorul pe pământul Statelor-Unite.

Reuniunea meseriașilor din Lugoj arangează a doua zi de Paștile gregoriane (24 April n.) concert în sala otelului «Concordia» sub conducerea dirigentului seui Wilhelm Schwach. Membrii Reuniunii au intrare liberă. Nemembrii plătesc: de familie (3 persoane) 2 cor. 40 bani, de persoană 1 cor. Începutul la orele 8 seara. Venitul curat e destinat pentru augmentarea arhivei. Programul este următorul: 1. Lányi Ernő: Mi-s'a urit de viață, cor de bărbați cu solo de bariton. 2. Becker J.: Biserița, cor de bărbați. 3. Vidu: Resunetul Ardealului, cor mixt. 4. Kirschner: Păzește-te, cor de bărbați. 5. Szentirmay: Lacrimi și zimbet, cor mixt. Atragem atenția publicului român asupra acestui concert al bravei Reuniuni de meseriași.

Jertfele ofitei. În anul 1904 au murit în Ungaria de ofică 6025 indivizi dintre cari 237 în Budapesta și 140 în comitatul Caraș-Severin.

Furt de icoane sfinte. În Rusia s'a întâmplat deunăzi al treilea furt de icoane sfinte. Niște tâlhari au furat icoana făcătoare de minuni a sfintei Maria, icoană așezată în catedrala din orașul Achtyrka (guvernământul Char-kow). Icoana făcătoare de minuni datează din anul 1737 și în fiecare an veniau mii de credincioși evlavioși să o vadă și să se închine înaintea ei.

Teatru și concert în Lipova. Corul vocal bisericesc gr.-or. rom. din Lipova, sub conducerea dlui inv. Iuliu Putici, arangează Luni a doua zi de Paști reprezentațiune teatrală și concert. Venitul e merit pentru fondul corului. Se vor reprezenta piesele: «Vecinătătea periculoasă» comedie în 1 act de Trocari și «Vivandiera» comedie în 1 act de V. Alecsandri și se vor cânta piesele: 1. a) «Nu'mi place» b) «Îmi place», coruri mixte de I. Vidu. 2. «Dorul Ardeleanului» cor mixt de Aurel Popovici. După concert urmează dans.

Serate de-ale meseriașilor români. Harnica Reuniune a meseriașilor români din Sibiu a ținut la 30 Martie n. a 3-a ședință literară în anul curent. Ședința a fost cercetată de circa 130 persoane și a fost una din cele mai bine reușite.

Fecunditate. Nevasta lui Savo R a j k a din Sân-Nicolaul-mare a dat naștere în 15 April n. la 3 copii, 2 băieți și o fată. Toți 3 copiii, precum și mama lor, sunt sănătoși.

Defraudare. În ministeriul rus de finanțe s'a descoperit o defraudare de 400,000 mărci. Defraudarea a comis-o un oficianț înalt din ministeriu, care primise banii ca să cumpere grâu pe seama armatei. Vinovatul a fost destituit din postul seu și a dispărut fără urmă.

Inventatorul legătoarei de mustăți, Eduard Liska, frizer și barbier în Viena, a murit în etate de 56 ani. Prima legătoare de mustăți, inventată de el, a văzut-o lumea la expoziția industrială din 1888 la Viena.

Advocat deținut. Advocatul Dr. Márkus József din Solnoc a fost deținut la Budapesta pentru înșelătorii, falzificări de cambii și defraudări.

«Lucafărul». Am primit nr. 7, anul IV (1 April v.) al frumoasei reviste «Lucafărul» din Budapesta. Sumar: «Expoziția «Tinerimea artistică» de V. Cioflec; «Crăișorul de Mihaile Sadoveanu; «Dascălița», de Al. Ciura; «Premiul «Lucafărului»: I Pe colnic, II Monstru (poezii); «Zelig Herz», de M. Aegea; «Cuvântul, poezie de Maria Cunțan; «Din popor», poezii populare, culese de G. Tulbure; «Cronică: «Dări de seamă și notițe bibliografice»; 17 ilustrațiuni frumoase; Posta Redacției. «Lucafărul» apare de 2 ori pe lună la Budapesta, IV, Str. Zöldfa, 7. Abonamentul 12 cor. anual, ediția de lux 20 coroane.

Român căzut în luptele dela Mukden. Cetim în «Tel. rom.»: Între soldații ruși căzuți în luptele dela Mukden eră și suboficerul Ignat Bocșan, al cărui piept eră împodobit cu decorația militară rusească «Crucea sft. George». Bocșan eră de origine bănățean.

Miere de 3000 ani. Maspero, distins egiptolog, a descoperit de curând în Egipt un mauzoleu, în care a fost înmormântat Iana, tatăl soției regelui Amenothis III. Mauzoleul, zidit acum 3000 ani, e săpat în stâncă. Până jos duc 30 trepte. În el s'au găsit vase ce esență miresitoare. Unul din aceste vase conțineă miere, care eră aproape fluidă și răspândiă un miros așa de plăcut, încât, când urna a fost lăsată deschisă pe o treaptă, un viespe rătăcit pe acolo s'a lăsat pe urnă spre a gustă din miera adunată de albine acum 3000 ani și mai bine.

Tragerea lozurilor dela loteria organizată spre scopuri filantropice de reuniunea femeilor izraelite din Lugoj va avea loc Marți la 25 April n. în sala cea mare a casei orașului.

Advocat bătut la pertractare. Mercuri s'a pertractat la o judecătorie cercuală din Budapesta procesul pentru vătămare de onoare al lui Pollak Lipot contra Hirschhorn David. După discursul de apărare al avocatului Dr. Springer Ferencz judecătorii a achitat pe acuzatul. La aceasta acuzatorul a venit în furie și a lovit de câteva ori cu bastonul în obraz pe avocatul apărător. În fine rabiatul Pollak a fost prins de 2 panduri și arestat. Avocatul Dr. Springer Ferencz l-a dat imediat în judecată pentru vătămare trupească și pentru vătămare de onoare.

Ciocnire săngeroasă între țărani și armată. Am anunțat în nr-ul trecut greva oficianților și impiegaților de tren din Italia. Greva aceasta — durere — a dat anză la o ciocnire săngeroasă în gara orașului Foggia. Cam 1000 țărani au atacat cu petri și gloanțe de revolver armata, care ocupase gara. Armata a dat și ea salve de pușcături asupra țărănilor și a ucis trei oameni, ear pe șapte i-a rănit grav. În fine țărani s'au risipit care încătrău. S'a pornit cercetare.

Mișcarea revoluționară din Macedonia. În vilaietul Monastir din Macedonia se întâmplă zi de zi crime urite. În 4 April o bandă de Bulgari a ucis la Orovnik, aproape de Florina, pe un aderent al patriarhatului, precum și pe soția și fiica lui. În 15 April făptuitori necunoscuți au ucis un preot sârb și pe tatăl acestuia. Tot în 15 April au avut loc în vilaiet Üsküb 2 lupte cu bande:

una la Drama, unde 17 revoluționari au fost uciși și un gendarm, alta la Ratarica, unde 6 revoluționari bulgari au fost uciși.

Minunea inteligenței, minunea tehnice, minunea dexterității. Charles Brown, miss R. Fuller, prof. M. Benkó sunt cei 3 artiști excelenți, cari prezintă toate aceste minuni Duminecă în 23 și Luni în 24 April n. în teatrul orașenesc din Lugoj prin programul lor foarte interesant de specialități și anume: Charles Brown cu demonstrația sa științifică: «La granița metafizice. Telepatie. Psihologie. Auto-sugestiune». Charles Brown află cu ochii închiși obiecte ascunse. Descopere gândurile altora. Scrie și desemnează numele persoanelor vii și moarte, etc. Miss R. Fuller e inventatoarea dansului de serpentine, în costumul ei de mătășă larg de peste 300 metri, cu mii de raze de flăcări pompoase. Prof. M. Benkó reprezintă pe minunata «Aga fecioara plutitoare» Vor mai avea loc și multe alte prestațiuni moderne minunate de interesante.

VARIETĂȚI.

Cel mai mare diamant. De curând s'a aflat în Africa sudică un diamant nou, de 3025%, carate, care este deci cel mai mare diamant din lume. Se știe, că renumitul diamant «Kohinoor» cântărește numai 794 carate, ear «Excelsior» numai 970 carate. Urișului diamant, descoperit în Africa de sud, i-au dat numele «Cullinan» și l-au transportat la Londra. Ceice l-au văzut primadată în Londra s'au înșelat în așteptările lor, căci minunata și neprețuita peatră prețioasă, nefiind ciselată, semănă cu o prizmă ordinară de sticlă. Cineva a și zis, că pentru o astfel de bucată de sticlă ordinară, nici nu s'ar aplecă să o ridice, dacă ar vedea-o în mijlocul drumului.

Nutrirea cu poame. S'au făcut cercetări spre a se constată ce putere de nutrire au diferitele soiuri de poame (fructe) și s'a aflat, că un ou conține tot atâta nutremânt, cât conține 1/2 kilogram cireșe, 1/4 kgr. struguri ori mere, 1 kgr. agrișe și 2 kgr. pere. 100 kgr. cartofi conțin atâta nutremânt cât 114 kgr. cireșe, 120 kgr. struguri sau mere, 192 kgr. pere și 327 kgr. prune. De aci vedem, că poamele singure nu se pot folosi spre nutrire și că vegetariunii ar trebui să consume căzi întregi de poame, dacă n'ar mânca mult lapte, ouă, pâne și păstăioase. Poamele sunt foarte gustoase și recorigitoare și au influință bună asupra organelor de mistuire, dar nu te poți nutri numai cu ele.

Cursul pieței Lugoj.

M a r f a		
	grâu	coroane
	bani	
Grâu prima calitate	90	16
de mijloc	85	15
80	14	60
Săcară prima calitate	75	13
de mijloc	80	14
Orz prima calitate	75	14
de mijloc	45	14
Ovăș prima calitate	40	13
de mijloc	85	16
Cucuruz prima calitate	85	16
de mijloc	10	—
nou	75	29
Făină 0.	72	28
prima	70	27
albă	68	26
brună	1	48
Orez	80	36
Gris	70	48
Arpaș	85	56
Mazăre	80	36
Linte	80	36
Fasole	80	36
Mălaiu mărunț	—	12
Cartofi	—	9
Fân prima calitate	—	8
de mijloc	—	4
Paie	—	6
Stejar	—	5
Cărbuni de peatră	—	4
de Petroșeni	—	96
Oloi de rapită	—	1
Lumini de stearină	—	84
topite	—	80
Săpun	—	1
Carne de vită I. calitate	—	1
II.	—	1
Unsoare de porc	—	22
Sămânță de chimin	—	96
Sare, bucăți	—	80
Zăhar	—	15
Vin	—	14
Spirit I.	—	—
II.	—	—

Dela Buziaș.

Sinodul protopresbiteral și adunarea despărțământului Buziaș al Reuniunii învățătoresți din dieceza Caransebeșului s'a ținut Joi în 31 Martie a. c. v. în sala școlii confesionale gr. ort. rom. din Buziaș.

După ce s'a oficiat chemarea Duhului sânt prin P. On. domn protopresbiter Ioan Pepa, s'a ținut sinodul protopresbiteral, la care — deși eră o zi ploioasă — atât membrii sinodului protopresbiteral preoți și mireni, cât și d-nii învățători aprinși de dorul promovării binelui protopresbiteratului și al despărțământului Reuniunii învățătoresți s'au prezentat în număr frumos.

La orele 10 a. m. P. On. dn protopresbiter Ioan Pepa ca președinte, prin o cuvântare potrivită, după constatarea majorității absolute a membrilor sinodali, deschide sinodul și se aleg doi bărbați de încredere: On. dn George Lupșia preot în Blajova și dl Ioan Marcu asesor și comisar școlar consistorial; ear notar dl Ioan Folea învățător pens. în Sacoșul-ture.

Se citește voluminosul raport general despre starea protopresbiteratului în decursul anului 1904, din care se vede, că P. On. dn protopresbiter Ioan Pepa a desvolat activitate și interes deosebit relativ la bunăstarea și respective înaintarea protopresbiteratului, luând în raport toate comunele bis. din tract cu ce e bun și ce e rău, combătând pe cei neinteresați și renitenți în împlinirea datorinței lor. La raport au luat cuvântul părintele Avram Ciocoi și V. Pirtea.

S'a examinat și aprobat socoata anuală, asemenea preliminarul și repartițiunea pentru susținerea cancelariei protopresbiterale pe anul 1906 și în fine au fost aleși asesori ordinari în scaunul protopresbiteral în locurile devenite vacante: Părintele Avram Ciocoi din Vucova cu 19 voturi și părintele Vichentie Pirtea din Sinersig cu 16 voturi.

Imediat după închiderea sinodului protopresbiteral P. On. dn protopresbiter Ioan Pepa ca președinte și al adunării învățătoresți a despărțământului Buziaș deschide adunarea învățătorilor. Cercularul comitetului central despre activitatea despărțământului publicat fiind în «Analele Reuniunii» a fost considerat ca cetit și s'a luat la cunoștință, ear temele recomandate de comitetul central au fost distribuite între membri spre elaborare.

Raportul casarului și al bibliotecarului s'au luat la cunoștință.

S'a înscris membru fondator dl preot Avram Ciocoi și s'au incasat taxele dela membri.

Învățătorul Savi din Folea a cetit o dizertație intitulată «Rolul femeii în educațiune», care a fost ascultată cu plăcere și interes, ear comisarul consistorial și secretarul Reuniunii dl Ioan Marcu a întreținut pe învățătorii cu indigestări practice despre chemarea și rolul învățătorului român, menite să aducă folos practic atât pentru popor în genere și pentru religiozitatea, moralitatea și bunăstarea acestuia în timpul critic al ispitelor și al luxului din timpul nostru de azi, cât și pentru învățători. Învățători foarte practice și folositoare eșite din rostul bărbatului de școală, care deși primar comunal în timpul mai recent, totuși cu predilecție este și rămâne omul devotat școlii.

Cu aceste s'a încheiat adunarea, după care s'au întrunit toți preoții, învățătorii și membrii sinodului protopresbiteral la prânz comun, unde tot dl Marcu a ținut un discurs ales și măduos despre necesitatea solidarității între preoți, învățători și popor.

Un membru.

Otel „Concordia“

În sala mare a otelului „Concordia“ vor avea loc **Măști și Mercuri 25 și 26 April n.**

2 reprezentațiuni

ale unei trupe de specialiști, care vine dela Constantinopol și București și în trecere spre Germania se oprește pe 2 zile la Lugoj.

Nr. 82 (1-1)

Inceputul la orele 8 seara.

Intrarea 1 coroană.

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sufletul, factorul dător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai puțin, te poți informa la

Expeditia de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54.

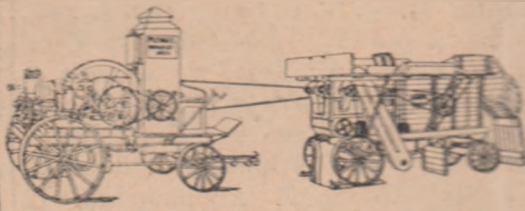
unde se poartă grije cu deosebită cunoștință specială în mod conștient, punctual și puțin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provinciile și din străinătate, precum și în calendare.

Red. (x-3)

Preliminare de spese si planuri gratis.

B. DÉNES, BUDAPESTA.

Reprezentanță generală și magazin ai fabricii imp. și reg. priv. de mașini și motoare „urmasul lui Brauner & Klessel Ing. E. Plewa“

recomanda

MOTORI de 2—100 HP.

de benzin, gaz și aburi.

Locomobile de benzin de 2—20 HP, stabilimente de gaz absorbitor în orice mărime. Cheltuielile de uzină 2—3 bani pe HP și pe oră. Prețuri estime. Solviri favorabile.

Catalogul prețurilor gratis.

Se caută reprezentanți solizi în provincie. Nr. 66 (12-3)

Noroc de tot enorm la Török!

Neîntrecut

este norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja mai mult de 19 milioane cor. câștiguri am prăcit în scurt timp on. noștri mușterii; numai în ultimele 6 luni

cele mai mari 2 câștiguri.

Și anume marele premiu de 602.000 coroane pe nr.-ul 98924. cel mai mare câștig de 400.000 cor. pe nr.-ul 83451. precum și câștiguri a cor. 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000, mai multe à 15.000 și 10.000, și afară de aceste încă multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci să luați parte la loteria de clase, care îndată se începe și care este mai bogată în șanse din toată lumea, și să comandați la noi un loz de noroc. În viitoarea a 16-a loterie de clase ung. se vor trage earăși din

110.000 lozuri 55.000

cu câștiguri în bani, și adică se vor trage cu totul câștiguri în enorma sumă de **14 milioane 459.000 coroane.**

Tot natu se-si caute numele! Tot natu să-și încerce norocul cu numărul, care e însemnat lângă numele seu ori al unui membru al familiei sale.

(se găsește în șir alfabetic)

Adam	9-2	Cecilia	83146	Gellert	22630	Janos	87397	Manó	88259	Salomon	2386
Adal	1113	Celestin	82519	Gereben	82549	Jeno	82245	Marcel	2881	Samu	7979
Adalár	27-2	Daniel	2778	Gergely	85216	Jolan	2877	Margit	7288	Sandor	12742
Adolf	2922	David	5637	Geza	2797	Jozsa	7260	Maria	17707	Sari	23018
Agnes	25211	Denes	12326	Gizella	5649	Jozsa	13270	Márkus	23014	Sarolta	24029
Agoston	4242	Dezso	29953	Gusztáv	13151	Jozsef	21453	Mártha	24065	Soboshtyen	21259
Aladar	28-15	Domokos	29998	Gyorgy	21145	Judith	24095	Marton	23274	Simon	46746
Albert	44360	Dora	24258	Gyozo	23018	Juliska	24358	Matlia	40705	Szerena	57718
Albert	49119	Dorotea	25022	Gyula	23268	Kalmán	40482	Matyas	56692	Taksony	59576
Alex	73611	Edith	56910	Hedwig	29638	Karolin	56572	Melania	59564	Tamas	89978
Amalia	82811	Ede	59159	Helena	66225	Karoly	59505	Menyhercz	40619	Tassio	4822
Ambrus	81445	Edwin	72622	Henriette	49187	Katinka	72845	Mihály	49006	Torus	58300
Andor	5594	Elak	82536	Henrik	7483	Kazner	82980	Miklos	58275	Tibor	2828
András	280	Elmer	83164	Herman	81954	Kisemen	32216	Miksa	22890	Tihamer	5504
Anna	828	Emil	8229	Hermína	83217	Klara	2578	Milan	7288	Timon	18622
Annai	19417	Emma	2794	Hilda	2799	Klotild	7266	Mor	17788	Tivadar	22027
Aranka	2682	Endre	441	Hubert	6318	Kornel	16403	Morio	22016	Tobias	24055
Armand	22514	Erno	12432	Hugo	12154	Kornelia	22002	Nándor	24014	Urban	24-56
Arnold	24245	Ernestin	21142	Humbert	21147	Kristof	23097	Naroslav	24279	Valeria	40793
Arpad	28028	Erwin	23997	Ioolyka	33077	Krisztina	23465	Oiga	40745	Vasul	30112
Arthur	44039	Eva	24269	Iduska	24274	Lajos	40456	Olivér	57098	Vendel	18648
August	51112	Erzsibet	29236	Ignao	29647	László	56578	Orbán	59566	Viktor	40974
Artlla	72615	Ezrtar	36471	Iika	56522	Laura	59582	Ozskár	80458	Viktoria	40912
Balasz	82826	Etel	59163	Iiles	59168	Lazar	73076	Otto	82008	Vilbald	82002
Bálint	82153	Facián	72-25	Ilma	72639	Lenart	82982	Oddó	82821	Vilma	2900
Barnabás	83151	Felix	82387	Ilona	82955	Lenke	82255	Pal	2392	Vilmos	1015
Bela	2549	Ferdinand	82214	Imre	82225	Leo	2579	Paula	7300	Vinco	18656
Benedek	5198	Ferenc	83531	Ince	2876	Leonda	7278	Petronella	17740	Vasul	30112
Bernat	18424	Flora	2797	Ipoly	6182	Lidia	12350	Peter	22017	Zoltán	24044
Berta	29978	Franciska	5649	Iren	18229	Lipót	22-11	Piroska	24017	Zsumond	25156
Bartalan	29523	Frida	12435	Irma	21448	Lorant	23-11	Pista	24288	Zsófia	42270
Blanka	24254	Frigyes	21144	Istvan	25092	Lothár	24073	Re-fel	40742	Zuzsanna	56021
Bodog	28385	Fülöp	22009	Izabella	24354	Lerino	40702	Regina	52886		
Bogdan	56272	Gabor	21283	Izcor	40482	Ludmilla	56687	Richard	59578		
Borbala	39145	Gabriella	29541	Ivan	26556	Luzs	695-6	Robert	80639		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59208	Malvin	73153	Rozsika	88030		
Bruno	82-23	Cedecm	12164	Janka	72644	Madred	82272	Rudolf	82256		

Cel mai mare câștig ev. 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu de 500.000. 1 câștig de 400.000. 1 à 200.000. 2 à 100.000. 1 à 90.000. 2 à 80.000. 1 à 70.000. 2 à 60.000. 1 à 50.000. 40.000. 5 à 30.000. 3 à 25.000. 8 à 20.000. 8 à 15.000. 36 à 10.000 și încă multe altele. Nr. 79 (6-2).

Misa conf. planului a lozurilor originale clase I face:

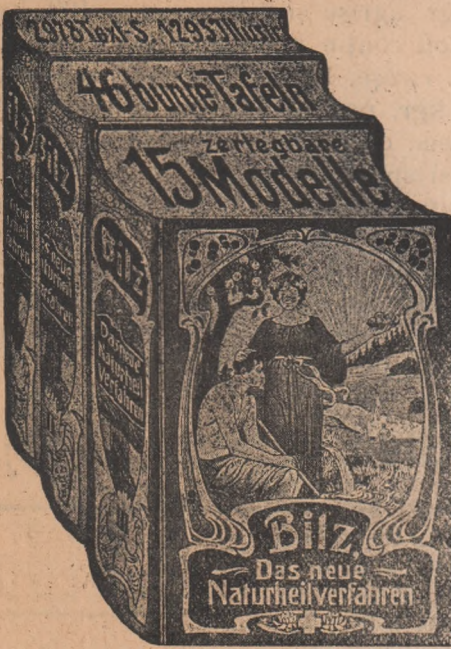
Pentru 1/2 loz orig. fl. 75 sau cor. 1.50, pentru 1/4 loz orig. fl. 1.50 sau cor. 3-
 „ 1/2 „ „ 3- „ „ 6- „ „ 12-
 și se trimite pe lângă rambursă sau trimiterea înainte a prețului. Planuri of. gratuit. Comandă p. lozurile de noroc de mai sus rugăm a trimite până în

cu încredere direct la adresa noastră, pentru că numerile de mai sus ușor se trec.

A. Török & Co.

Cea mai mare afacere de loterie de clase în Ungaria. BUDAPESTA.

Secțiunile loteriei de clase ale colecturii noastre principale:
 Centrals: Theresienring 46/a. I. Sucursală: Waitznerring 4/a.
 II. Sucursală: Museumring 1/a. III. Sucursală: Elisabethring 54/a.

Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se cetește nemțește. Red. (15-8).

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. Prețul în ediția de 3 volume cor. 30 — Solviri in — rate — se admit.

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Reprezentantul general:

Reformschriftsteller Schmall Viena (Wien) VII 3.

A sosit! A sosit! A sosit!

Noutăți senzationale

in

haine pentru domni, băeți și copii

pentru sezonul de primăvară și de vară

în magazinul

KLEIN MIKSA, Lugoj

Strada Széchenyi 3.

Totul e lucrat ca după măsură. — Prețuri foarte eftine. — Serviciu solid.

Nr. 80 (8-2)